

Kdo postaví obří krystal vedle muzea? Nikdo si na něj netroufá

14.10.2017 Mladá fronta DNES

Jablonecké muzeum řeší, kdo postaví jeho netradiční přístavbu v podobě obřího krystalu. Do tendrů se totiž nikdo nehlásí.

JABLONEC NAD NISOU Muzeum skla a bižuterie v Jablonci řeší problém. Již v září tady měla začít stavba futuristické přístavby v podobě obřího bižuterního kamene. Do ní by se měla ukrýt část největší sbírky vánočních ozdob na světě, kterou muzeum stráží. Jenže skleněný krystal za přibližně 60 milionů korun nemá kdo postavit. Do výběrového řízení na zhotovitele stavby se totiž nepřihlásila žádná firma. Muzeum proto vypsalo nový tendr a zatím to vypadá, že o zakázku není takřka žádný zájem.

Ředitelka muzea Milada Valečková se domnívá, že na vině může být i složitost navrhované přístavby. „Ta zakázka je poměrně technologicky složitá. Navíc pro malé firmy je to příliš velká zakázka, pro velké naopak malá. Snažíme se neustále oslovovat nejrůznější firmy, které nás napadnou, nebo nám je někdo doporučí, ale zatím neúspěšně,“ odhalila Valečková. Ta již před časem uvedla, že největší komplikace stavbařům přinese zřejmě svrchní plášť krystalu. „Je hodně specializovaný. Každý případný uchazeč by ho musel zpracovat jako subdodávku. Navíc firem, které by se tomuto věnovaly, není mnoho,“ řekla Valečková.

Už teď je jasné, že termín kolaudace stavby se nestihne. Stavět se mělo začít letos v září a dokončení mělo přijít jako dárek ke 115 letům muzea v roce 2019. „Nyní už počítáme s tím, že práce na zakázce začnou příští rok v dubnu,“ upozornila ředitelka. Muzeum se již dokonce dohodlo s ministerstvem kultury, které je jeho zřizovatelem, že navýší cenu zakázky. „Mohla by to být motivace pro firmy, aby se do výběrového řízení přihlásily. Jeho uzávěrka je na začátku listopadu a uvidíme, zda tento krok pomůže. Zatím reálně projevila zájem jedna firma, ale ta je ve fázi, že propočítává nabídku,“ doplnila Valečková. „Peníze z ministerstva kultury prozatím nejsou v ohrožení, ale jsou tu jisté obavy, co se stane, když zakázku nevysoutěžíme. Ale jsme optimisté.“

MF DNES oslovila i architektka projektu Michala Hlaváčka. Ten však na zaslané otázky v pátek nereagoval. Již dříve ale popsal, jak by měla unikátní přístavba vypadat. „Inspirací mi byl fakt, že jablonecká bižuterie je založena na broušení skleněných krystalů,“ sdělil pražský architekt, který je například autorem depozitáře historických vozů Škoda ve Škoda auto muzeum v Mladé Boleslavi. „Krystal by měl mít tři podlaží. Každé je určeno pro jiné účely. Základem celé stavby by měla být středová železobetonová konstrukce, kde by se nacházel výtah a schodiště. Na centrální kostru by měla být zavěšená ocelová konstrukce a skleněný plášť.“

Na vině nezájmu o zbudování netradičního výstavního pavilonu ovšem nemusí být jen jeho složitost. Jak již MF DNES nedávno informovala, stavební firmy mají v posledních letech velké množství zakázek, nestíhají, a proto si mezi nimi pečlivě vybírají či vysoutěžené tendry nakonec odřikají.

Když zůstaneme v Jablonci, tak zde firma Metrostav odstoupila od vysoutěžené stavby pavilonu akutní medicíny v místní nemocnici za 122 milionů. „Řekli nám, že už nejsou schopní garantovat vysoutěženou cenu,“ zmínil primátor Jablonce Petr Beitzl.

Žádná firma neměla na jaře zájem ani o přestavbu bývalého turnovského internátu ve Skálově ulici na jednu z budov městského úřadu. „Opravdu mě překvapilo, že se nikdo nepřihlásil do soutěže na zakázku za asi čtyřicet osm milionů bez daně,“ řekl nedávno starosta Turnova Tomáš Hocke. Turnov musel tendr opakovat.

Foto popis| Futuristická přístavba Futuristická přístavba muzea bude mít vzhled obřího broušeného bižuterního kamene, řečeného taktěž krystal, popřípadě šaton. Stálá expozice vánočních ozdob se bude nalézat ve druhém nadzemním podlaží.

Foto autor| 3 x vizualizace: Hlaváček architekti a Jakub Berdych mladší

O autorovi| Martin Trdla, redaktor MF DNES

Regionální mutace| Mladá fronta DNES - liberecký kraj

Impuls

Muzeum skla a bižuterie v Jablonci řeší problém

14.10.2017 Impuls str. 2 18:00 Zprávy

Muzeum skla a bižuterie v Jablonci řeší problém. Už v září tady měla začít stavba futuristické přístavby v podobě obřího bižuterního kamene, jenže skleněný krystal za přibližně 60 milionů korun, nemá kdo postavit. Do výběrového řízení se nikdo nepřihlásil.

Martin TRDLA, MF DNES

Ředitelka muzea Milada Valečková se domnívá, že na vině může být složitost navrhované přístavby, protože podle ní je ta zakázka poměrně technologicky složitá. Valečková uvádí, že pro malé firmy je ta zakázka příliš velká, pro velké naopak zase příliš malá. V posledních letech totiž stavební firmy mají velké množství zakázek a nestíhají, a proto si mezi těmi zakázkami pečlivě vybírají. Pro Rádio Impuls Martin Trdla z liberecké redakce Mladé fronty DNES.

Jablonecký deník

Krystal u muzea stále čeká na papíru

30.10.2017 Jablonecký deník

K budově Muzea skla a bižuterie přibude skvostná přístavba. Stále ale není jasné, kdo a za kolik ji postaví.

Jablonec n. N. – Plánovaná přístavba Muzea skla a bižuterie v Jablonci vypadá na papíře skvostně. Ale kdo ji postaví?

Další kolo výběrového řízení na zhotovení přístavby muzea ve formě obřího proskleného krystalu se chýlí ke konci, 7. listopadu skončí lhůta pro podání nabídek. „Zájem zatím projevila jedna renomovaná firma, doufáme, že podá nabídku,“ sdělila ředitelka muzea Milada Valečková.

HLEDAJÍ DODAVATELE

V muzeu doufají, že brzy na jaře mohou začít pracovat. „Nejdříve se musí pokácet několik stromů v parku, což se musí stihnout mimo vegetační období,“ poznamenala Milada Valečková. Muzeum se dohodlo s ministerstvem kultury, které je jeho zřizovatelem, že navýší cenu zakázky z 35 na 43 milionů korun. „Mohla by to být motivace pro firmy, aby se do výběrového řízení přihlásily,“ vysvětlila ředitelka.

První podlaží přístavby bude sloužit jako technické zázemí muzea. Krystal má navazovat na stávající vestibul. Další podlaží je koncipováno jako víceúčelový prostor pro krátkodobé výstavy, přednášky, koncerty, v letní sezóně by mohlo být využíváno jako kavárna.

Autorem projektu je uznávaný architekt Michal Hlaváček, který stojí například za podobou deponiáře historických vozů Škoda ve Škoda Auto muzeum v Mladé Boleslavi. „Jablonecká bižuterie je založena na broušení skleněných krystalů, to bylo mou hlavní inspirací,“ vysvětlil architekt projektu.

Region| Severní Čechy

iHNed.cz

V Anglii se zdobí okurkami, Češi chtějí kulatou klasiku

4.12.2017 iHNed.cz str. 0

Lenka Petrášová Cestovní ruch

Vejdete a nechcete odejít. Nevíte totiž, kam se podívat dřív a na co všechno si ve firmě Ornex sáhnout.

Jsou tu tisíce českých vánočních ozdob všech tvarů, na které si jen vzpomenete.

Komu by se nelíbil takový návrat do dětství.

Na Moravě se jim říká "baňky", spisovně pak vánoční ozdoby. A necht' prominou lidé, kteří milují slámu a jablíčka na vánočním stromečku, pro člověka, jenž obdivuje skoro dvě stě let staré umění českých sklářů v podobě foukaných ozdob, je jablonecká firma Ornex pohádkovým rájem.

Přesněji: dnes jsou to víc ženy než muži skláři, kdo tu křehkou krásu vytváří a drží tradiční řemeslo nad vodou. I když je to mnohdy těžké, jak říká Petr Šourek, jeden ze spoluzakladatelů firmy, protože největší sláva českých ručně vyráběných ozdob podle něj už prý pominula.

Sotva se tomu dá věřit, když stojíte ve vzorkovně podniku a obdivujete více než 15 tisíc ozdob vystavených od podlahy až do stropu ve všech myslitelných barvách a formách: od osvědčené klasiky v podobě koulí, šišek a hvězdiček přes ptáčky, srdíčka, tulící se kořata až k extravagantním tvarům, jako jsou sladké muffiny, černošští andělé, trpaslíci, nebo dokonce třeba salátové okurky, melouny či brokolice. Chybí snad jen Hello Kitty. "Ty postavičky, bizarnosti a sladkosti nejvíc baví americký trh," ukazuje finanční šéf firmy Zdeněk Thorovský. Ale třeba okurka je velkým hitem v Anglii.

České vánoční ozdoby

Firma Ornex vznikla v roce 1991. Jde o čistě českou společnost, která se rozhodla využít regionálních sklářských tradic a umění lidí, kteří umí foukané skleněné a ručně malované či navlékané ozdoby vyrábět a vyvážet je do světa.

Vánoční ozdoby prodává do všech zemí, odtud také pochází název firmy: zkratka ze slov Ornaments Export.

Nejčastějšími odběrateli jsou anglické či německé trhy. Má pouhých čtrnáct zaměstnanců, ale exportně zastupuje prakticky všechny nejvýznamnější tradiční výrobce vánočních ozdob u nás.

To Češi mají nejraději osvědčenou klasiku v červené, bílé a zelené a tradičně kulaté ozdoby. Do módy se navíc vrací také retro, tedy ozdoby, které na stromek věšely naše maminky a babičky zhruba před

40 lety. Ty jsou pestrobarevné a patří sem kromě koulí i domečky, ptáčci, šišky nebo také muchomůrky ve skleněné kouli.

Nostalgiu současných čtyřicátníků a padesátníků po tom, v čem jako malí vyrůstali, Ornex vyšel vstříc speciální retrokolekcí. Patří sem třeba i skleněný foukaný řetěz v podobě vláčku nebo bílozlaté starobylé rádio. Ceny přitom nejsou nijak závratné. Pohybují se od stokoruny za sadu ozdob až po necelých pět set korun za tu nejdražší. Výrobky se tu sice nedají koupit ve firemní prodejně, ale zákazníci si je mohou sehnat přes e-shop. "Potíž je, že dřív jsme prodávali ozdoby běžně na sady, dnes už spíš jen na jednotlivé kusy," povzdechne si Petr Šourek.

Umělou hmotu tu nenajdete, zlato ano

Není náhoda, že tradice ručně vyráběných ozdob se soustředila právě v Jablonci nad Nisou. Skláři je tu vytvářejí od konce osmnáctého století a před revolucí tu měl silné slovo podnik Jablonex. Právě z něj vzešli lidé, kteří se postarali, aby tradiční české řemeslo neuvadlo a přes čtvrt století drží podnik nad vodou.

"Tehdy, v jedenadevadesátém, se sešlo šest lidí, kteří v této branži dělali. Oslovili jsme všechny nejvýznamnější výrobce a začali jsme pro ně vzorkovat, shánět barvy, perličky na navlétané hvězdy a pak nabízet jejich výrobky do světa i u nás doma," vzpomíná Šourek na počátky podnikání. Firma měla tehdy mnohamilionové obraty, dnes už své finanční výsledky spoluzakladatel společnosti raději sdělovat nechce a mává rukou. "Stačí se podívat, kdo jsou dnes v Česku největší výrobci ozdob. Jde asi o tři nebo čtyři podniky, většinou o chráněné dílny nebo výrobní družstva. To vážně není ziskový obor," vysvětluje.

Solidní byznys to byl podle Zdeňka Thorovského zhruba do konce tisíciletí. "Podívejte, zrovna tato ozdoba byla vytvořena ke konci milénia a prodalo se jí rekordní počet kusů," sahá překvapivě na jednu z celkem nenápadných tmavě modrých koulí s číslovkou 2000. Od té doby však podle něj tradiční ruční výrobu čím dál víc nahrazují levné kousky z čínského dovozu. A také umělá hmota. "Nákupní centra se ráda pochlubí krásně vyzdobenými a nasvícenými vánočními stromy až do stropu. Ale foukanou ruční výrobu si kupovat nebudou. Zajímají je ty nejlevnější plastové věci z dovozu," popisuje Šourek.

A ukazuje na opodál na zemi ležící košíček s asi patnácti vzorky koulí připravenými pro zahraničního zákazníka z Itálie. "Potíž s nimi je, že přijdou do firmy, vidí naše nazdobené stromečky v různém stylu, udělají, jééé' a pak stejně ukážou na něco jiného, mnohem levnějšího, a omluvně dodají: toto bych doma neprodal," říká.

Zrovna stojíme u stěny s nejdražšími "baňkami" - ta nejdražší přijde asi na patnáct eur. "Jenže na ceně se odráží pracnost výroby a použité materiály. Nemůžete mít člověka z ulice. To chce někoho, kdo to léta dělá, má hodně zkušeností a citu v ruce, protože všechno je ruční výroba. Takže je pracné vytvořit takovou citlivou krásu," říká Zdeněk Thorovský a dodává, že druhá věc jsou použité materiály. "Máme tu dokonce i ozdoby zlacené zlatem. Nanáš se na koule v tekuté formě a pak se vypalují v peci," přibližuje proces výroby. Na nejdražší ozdoby od deseti eur za kus se také využívají coby zdobené broušené kameny z Preciosy, nákladné laky, barvy či posypy.

Podobnou krizi, o jaké muži z vedení Ornexu mluví, však už české skleněné ozdoby jednou zažily. Po roce 1908 začaly tuzemskou produkci z trhů vytlačovat levnější japonské výrobky. Dnes je to Čína. Z nouze se tehdy zrodil nápad a šikovné zdejší ženy začaly vytvářet jablonecké vánoční ozdoby skládané z perel. Nejčastěji jde o stříbrné či zlaté hvězdičky, které se prodávají dodnes a patří k tomu nejdražšímu, co Ornex nabízí - právě kvůli pracnosti výroby. Ale také jsou v celém světě unikátem, který se nikde jinde nevyrábí. Takže, jak ukazuje historie, existuje naděje, že i současnou krizi české sklářství a foukané vánoční ozdoby přežijí.

Ptáčci se dotvarují ručně

Ke zdobení vánočních ozdob se používá stříbření, zlacení, barvení, ledování či ovíjení zdobnými třásněmi. "Baňky" jsou nejčastěji ze sodnodraselného skla nebo z technického skla. Fouká se tenkými trubičkami buď do předem připravených forem - třeba autíčka -, nebo, pokud má vzniknout koule, tak jen volně do prostoru. Naučit se je vyrábět tak, aby byly stejně velké v celé sadě obvyklých šesti kusů, trvá několik měsíců. Oblíbení ptáčci se však i přes vyfouknutí do formy znovu nahřívají a ručně ještě za tepla dotvarují.

Mezi největší experty v tomto oboru patří například lidé z výrobního družstva DUV ve Dvoře Králové. Ozdoby se tu vyrábí už přes 80 let. Když sem však chce přijít nový zaměstnanec, musí se připravit i na neúspěch. Třeba nejsložitější tvary se jen ti šikovní naučí vytvářet během tří až pěti let, takže není divu, že poměr těch, kteří umí a kteří to nezvládnou, je pět ku stu.

Od foukačů pak ozdoby putují do stříbrny, kde průsvitné sklo získává barvu zevnitř, a pak jde do barvírny, kde se na něj nanáší vnější barvy. Poté přichází na řadu šikovné ruce malířek, které ozdoby ručně malují. Když zaschnou, jako poslední na řadu přichází korunka s očkem, za které se pak ozdoby na stromek věší.

Trendem letošních Vánoc jsou fuchsiová či fialová

Tak jako oblečení, bydlení nebo jídlo v restauracích, i vánoční ozdoby podléhají módě. Zatímco loni byla v kurzu pastelově modrá, růžová či mentolová, letos tento trend pomalu odeznívá a do módy přicházejí sytější fuchsiová či fialová s růžovými podtóny. Ti, kteří upřednostňují eleganci, mají na výběr dekorace v barvách jemně zlaté, hnědé a skořicové.

"Německé trhy jsou hodně konzervativní, tam barevné ani tvarové výstřelky moc nepěstují. Francouzi či Američané jsou odvážnější," popisuje Petr Šourek. Většina ozdob jde podle něj na vývoz, čeští zákazníci tvoří jen asi pět procent trhu.

Vzhledem k tomu, že se do prostor podniku obvykle dostanou jen nákupčí, těší se vedení podniku na to, že spolu s **jabloneckým Muzeem skla a bižuterie** dovybaví stálou expozici v muzeu - půjde o průřez historií výroby ručních foukaných ozdob v kraji.

„Hitem letošních Vánoc jsou ozdoby v barvách sytější fuchsiové či fialové s růžovými podtóny. Ti, kdo upřednostňují eleganci, mají na výběr dekorace v barvách jemně zlaté, hnědé a skořicové,“ ...

Foto: HN – Libor Fojtík

<http://archiv.ihned.cz/c1-65972840-v-anglii-se-zdobi-okurkami-cesi-chteji-kulatou-klasiku#>

www.archiweb.cz

<http://www.archiweb.cz/news.php?type=1&action=show&id=22160>